

De teelt van gras wordt steeds belangrijker vanwege strengere mestwetgeving en het einde van de quotering. In samenwerking met Royal FrieslandCampina interviewde Veeteelt bestuursvoorzitter Piet Boer. Boer onderstreept in een gesprek de maatschappelijke relevantie van weidegang, waardoor de melkveehouderijsector zich kan blijven ontwikkelen.

Voorzitter Piet Boer van FrieslandCampina wil elke inspanning stimuleren voor meer koeien in de wei

'Goud in handen met weidegang'

Elke veehouder moet meedoen met weidegang, op z'n minst met deelweiden. Alleen als het echt niet past, is opstallen geoorloofd, maar dan moet daar wel iets tegenover staan. Dat is de duidelijke richting die de zuivelonderneming FrieslandCampina kiest. Weidegang is goud, vindt coöperatievoorzitter Piet Boer. 'Met koeien in de wei behoudt de sector zijn "license to produce".'

Melkveehouder Piet Boer heeft op zijn bedrijf in Biddinghuizen eind maart de koeien al buiten. De staldeuren gingen open kort na de 'officiële' opening van het weideseizoen – op de eerste lentedag. Dat was dit jaar weer op alle tv-journaals te zien. Boer, voorzitter van het bestuur van zuivelcoöperatie FrieslandCampina, is enthousiast over de positieve aandacht die de melkveehouderij met weidegang krijgt. 'Eén plaatje zegt meer dan duizend woorden: met de koe in het groene gras laat je in één oogopslag zien dat we van gras waardevolle voedingsmiddelen maken. Dat de media dit breed oppakken, zegt toch genoeg? Dat laat zien dat weidegang maatschappelijk relevant is.'

Hoe relevant is weidegang voor de veehouders?
'Het gaat om het imago, onze "license to produce". Dat heeft de sector in ieder geval geweldig geholpen in de politieke besluitvorming rond de mest- en mineralenwetgeving. We kunnen – binnen randvoorwaarden – groeien zonder dierrechten. Dat was niet gelukt zonder weidegang. Doordat we ons als sector in een convenant aan weidegang hebben gecommitteerd, hebben we het vertrouwen van de staatssecretaris en de politiek gewonnen. Dat vertrouwen blijft, zolang we laten zien dat we weidegang handhaven.'

Bij de ontwikkeling van melkveebedrijven blijkt weidegang juist lastig. Het is moeilijk te combineren met melkrobots of grote koppels.
'Er zijn voorbeelden waarbij automatisch melken prima kan met weidegang. Ook grote koppels gaan prima samen met weidegang. Maar dat is wel meer uitzondering dan regel. De cijfers laten zien: hoe groter de bedrijven, hoe minder weidegang. Er moet dus wel iets gebeuren. We moeten goed nadenken over hoe we moderne melkveehouderij kunnen combineren met weidegang.'
'Het gaat ook om de "mindset". Als je denkt dat het moeilijk is en dat het geld kost, dan wordt het ook lastig.'

Ook de mestwetgeving dwingt veehouders tot opstallen. Met weiden haal je niet een optimale benutting van de mineralen.
'Dat is maar ten dele waar. Uit de resulta-

ten met de Kringloopwijzer blijkt dat ook weidebedrijven prima resultaten halen. Ik heb vergelijkende cijfers gezien van Flynth en Exlan, waaruit blijkt dat bedrijven die opstallen het niet structureel beter doen. Wat je wel ziet, is dat er een grote spreiding is onder bedrijven, zowel met als zonder weidegang.'
'Maar laten we niet verzanden in een technische discussie. De perceptie dat opstallers het beter doen, daar moeten we iets aan doen.'

Wat moet er gebeuren?

'In de eerste plaats moet er weer onderzoek worden gedaan naar nieuwe systemen voor weidegang. In de afgelopen vijftien jaar is er veel te weinig aan gedaan.'
'Het agrarisch onderwijs heeft ook een verantwoordelijkheid. Ik schrik ervan hoe weinig aandacht er daar is voor weidegang. Er treedt een generatie jonge melkveehouders aan die zegt: weidegang is iets van vroeger. Terwijl het zo belangrijk is voor juist hún toekomst.'

Maar melkveehouders laten zich niet graag dwingen, ondernemers willen keuzevrijheid.
'Dat begrijp ik, maar het gevaar dreigt dat we met z'n allen tegen een maatschappelijke weerstand oplopen. Als we met z'n allen denken: de buurman lost het wel op, dan daalt het aandeel weidegang. Dan is er straks geen keuze meer en wordt weidegang verplicht voor iedereen, zoals in Zweden. Of krijgen we als sector minder ruimte om te ontwikkelen, dan gaat de boel op slot.'

Hoe gaat FrieslandCampina hiermee om?

'We zien dat het aandeel weidegang terugloopt. Die ontwikkeling willen we keren en dat is best een opgave. We willen dat bedrijven die nu opstallen, overwegen weer te gaan weiden, al was het maar deelweidegang.'
'We hebben ons als sector gecommitteerd aan een doel, namelijk dat 81 procent van de bedrijven een vorm van weidegang toepast. Dat moeten we halen. Ik merk dat iedereen dat beseft.'

Wat doet FrieslandCampina daaraan?

'We hebben begin dit jaar ons kwaliteit-

en duurzaamheidsprogramma "Fokus planet" geëvalueerd met onze leden. Een van de oplossingen die onze leden aandragen, is het stimuleren van deelweidegang. Nu is het vaak dat veehouders helemaal niets doen als ze volledige weidegang niet kunnen inpassen. Dat is jammer, zo benutten we niet alle mogelijkheden.'

'Iedereen heeft grasland rond zijn erf, iedereen kan dus iets doen. Je kunt bijvoorbeeld alleen laagproductiedieren weiden. Of alleen de pinken, maar dan dag en nacht. We willen bekijken of we de voorwaarden voor deelweidegang zo kunnen veranderen, dat het voor meer veehouders gemakkelijker inpasbaar is.'

'We moeten ook realistisch zijn. We blijven volledige weidegang als hoogste vorm beschouwen. De verhouding is nu 70 procent volledig, 10 procent deelweidegang. Dat moet niet te veel uit balans raken.'

Gaat er iets gebeuren met de financiële prikkel?

'Op onze themabijeenkomsten bleek dat een groep leden bereid is collega's een hogere premie te gunnen, als ze zelf keuzevrijheid houden. Maar alleen de weidepremie verhogen is mij te simpel.'
'Je kunt ook sturen in de opbouw van het systeem. Je kunt inbouwen dat veehouders die kiezen voor opstallen, dit compenseren met een reeks van andere duurzaamheidsmaatregelen om een deel van de financiële bonus te halen. We zijn daar nog mee bezig. Ik kan daar nog niet op vooruitlopen.'

Dus iedereen doet mee of betaalt mee?

'Weidegang moet iets zijn dat we met elkaar willen. We hebben echt goud in handen. De koe in de wei is ons verkoopplaatje. Het is de verbeelding van onze kwaliteit, de kwaliteitsborging van gras tot glas. Die levert ons verschrikkelijk veel geld op. We hebben in een paar jaar tijd een belangrijke positie opgebouwd in China, met honderden miljoenen euro's omzet. In Nederland heeft het ons op een geweldige manier geholpen om ruimte voor ontwikkeling te houden. Dat moeten we koesteren.'